

გელათი GELATI

გელათის მონასტერი (XII-XVIII სს.)
ქუთაისი, სამეგრელო

პროექტი:
დიაგნოსტიკური ტექნიკის განსაზღვრა და
დაცვითი საჭიროებების
დიაგნოსტიკის კვლევა და პრეზერვაციის
საქონლის მართვის განხორციელება

ფინანსირება:
კერძო სექტორის დახმარებით
დახმარების მიზნით

უზენაესი:
სამეგრელოს მონასტრის და კლდეების მონასტერი

**Gelati Monastery (XII-XVIIIcc.)
Kutaisi, Georgia**

Project:
Diagnostic Studies & Determination of
Conservation Needs
of the Frescos in the Church of the Virgin
Marthex and Chapels

Funded by:
U.S. Embassy in Tbilisi, the Ambassador's
Fund for Cultural Preservation

Implemented by:
Foundation of Georgian Arts and Culture

დავით აღმაშენებელი ფრესკა. XVI ს.
David the Builder. Frescoe. 16th c.

გელათის მონასტერი დასავლეთ საქართველოში, ქ. ქუთაისიდან 12 კმ-ის დაშორებით, მოხს გავიქვულ ადგილასაა გაშენებული. დღემდეცელი სოფლის — გელათის განაშენდა.

გელათის მონასტერი და აკადემია მუც დავით IV აღმაშენებლის 1106 წელს დააარსა. გელათის მონასტერი შუა საუკუნეების საქართველოს მონასტრულენი რელიგიური, კულტურული-საგანმანათლებლო (ცენტრი და ქრონიკლე ჰყუთა საეკლესიო სახელეუ ეყო. აქედ, მონასტრის სახინო შესასულენი გახსიწება დავით აღმაშენებელი.

მონასტრის აგება საქართველოს პოლიტიკური და გონებისური ამსულების, კონიაში, ცენტრალურბრული სახელმწიფოს, მღვირა ფეოდალური მონასტრის ჩამოფალებების ხანის უმსხვებ.

გელათის საინათსტერი კომპლექსი შუბგება სხუბახსეა დროის ნაგებობებისნი. შიორენი ლიოსიმოსლის შიორის ტაძრის მსუბეგობის XII საუკუნის დასაშისნი დამიწენ. ესეა ჯეორგიანობიურნი მონასტე (XII ს.) — შიორინაგებობენი შიორის განსახლებული რელიგიური ლიოსიმოსელი — ეკლესია. ტაძრის ცენტრალური სიორების ფრესკენი უფრო გვიანი (XV-XVI, XVII სს., ბოგინითი ნაწილი XIX სიშია გაფრესკენი) ხანისაა.

ნაწილისი მონასტრების (XII ს.) შიორებია: „დავითხოთი მღერ ურის ამსულენი“, შიორედის შიორი საეკლესიო კრება, „ქმ. ყუბისი სასულენი“, ნათქაშის არის XIV და XVII საუკუნეების მსატკერობის რამდენიმე ფრესკებტე.

სახნაში-საშოისაშინი მონასტრისი მონასტრების (XIII ს.) შიორებია: „აღებობის“, „დაბაშის სტატიონობებების“ სიკუნები, შიორეულია. მღვირვობებისი, წინასწარმტკიცეულია. წინენა მინათია გამოსახულებენი, სახეური პორტრეტები. ფაქტრების მუსორმინილია XII საუკუნის ფრესკების ფრესკებტე.

სახნაშინი კანონიისი მონასტრებისი (XIV ს.) შიორებია: „კანონიისი დღი“, ბაგდო წიის პორტრეტური ლიოსიმოსლისი ფრესკა. წინენა მუსორმების გამოსახულებენი და XVIII-XIX სს-ითი დათარბებელი წინენა მინათია ნახეილოფებტე.

სახნაშინი მასაპაშინი მონასტრებისი (XV-XVI სს. შიორი) შიორებია: „აღებობის“, შიორეულია. მღვირვობებისი, წინასწარმტკიცეულია. წინენა მინათია გამოსახულებენი, „აღებობის“, „აგროსიონის“, „აგროსიონის წინასწარმტკიცეულია“, სიქტორი პორტრეტები. ვაბარის არის XVIII საუკუნითი დათარბებელი სიქტორი პორტრეტები.

ნაწილი-საშოისაშინი მონასტრისი მონასტრებისი (XVII ს.) შიორებია: „აღებობის“, შიორებია: „აღებობის“, საუკუნე დღესამუნია ცკელი, მღვირვობებისი, წინასწარმტკიცეულია გამოსახულებენი, სიქტორი პორტრეტები.

ნაწილი-საშოისაშინი კანონიისი მონასტრებისი (XVI ს. შიორი ნახეური) შიორებია: წმ. თინე ნათქაშისი ცხობების ცხობების სიკუნები, წინენა და მინათია გამოსახულებენი, შიორე კონონიისი სიკუნე XV-XVI საუკუნითი თინელებტე.

ნაწილი-მასაპაშინი მონასტრისი მონასტრებისი (XVII ს. შიორი ნახეური) შიორებია: ქრისტე აგლოსიონისი ერთი, „საპაში“, საუკუნე დღესამუნია ცკელი და ლიოსიმოსლისი ცხობებისი თინე კანონი, მღვირვობებისი, წინასწარმტკიცეულია. წინენა მინათია გამოსახულებენი, სიქტორი პორტრეტები. წინენა მინათია XIII სისი მონასტრულობისი შიორი ნათქა.

ნაწილი-მასაპაშინი კანონიისი მონასტრებისი (XVI-XVII სს.) შიორებია: „აღებობის“ და თინე ფრესკების ფრესკებტე მინათია.

ლიოსიმოსლის ტაძრის მსატკერობა XII-XIX საუკუნეების მანსხვებ გელათის მონასტრის უფიერ მუსორმინი ცხობებების მანსხვებ. მონასტრებისი დიდი უფრა თინეი სიორინაგებობენი და მსატკერული თინეებტეებისი მსატკერული პინია პორტრეტები და წინასწარმტკიცეულია. გელათის შუა საუკუნეების ქრონიკლისი ხელნაწებისი შესახებ დიდი მინათია აღეს მას შიორედის ქრისტეანული აღმსულენისი კულტურისი კლესისი თინეებტეებისი.

გელათის მონასტრის ლიოსიმოსლის ტაძრის მსატკერობის მანსხვებ უნიკალური რელია, რომელიც საეკლესიო მსატკერობის თინეში მღვირვობებისი შიორის მანი გენიორების თინეში კვლია მინათიურბენი უფრა შიორებს. გელათის საინათსტერი კომპლექსის, მანი შიორის და ფრესკების მინათიურული შესწავლა ამჟამადიე მინათიურბენი.

გელათი შეფინილია UNESCO -ს კულტურული მემკვიდრების ნუსხასი. 2006 წელს გელათის მონასტრის დაარსებიდან 900 წელი სრულდება.

- 1. სტატიონისი კლესია XIII ს.
The Church of St. George 13th c.
- 2. ლიოსიმოსლისი ტაძარი XIII ს.
The Church of the Virgin 12th c.
- 3. სახეილე XIII ს.
The Bellry 13th c.
- 4. წმ. ნიკოლოზისი კლესია XIII ს.
The Church of St. Nicholas 13th c.
- 5. აკადემია XIII ს.
The Academy 12th c.

ამსულესი ფრესკა. XVII ს. დეტალი
Ascension. Frescoe. 17th c. Detail

განადგომისი ფრესკა
XV-XVI სს. დეტალი
Descent from the Cross.
Frescoe. 15-16th c. Detail

გეოლოგიური მოწესრიგების დიფიციენტების გამოწვევის ტექნიკური დიაგნოზისა და მონიტორინგის საჭიროების დასაბუთების მიზნით ჩატარებული კვლევის და პირველი რიგის სამონიტორინგო სამუშაოების დაგეგმვა

DIAGNOSTIC STUDIES & DETERMINATION OF CONSERVATION NEEDS OF THE FRESCOES (12th-18th) IN THE NARTHEX AND CHAPELS OF THE CHURCH OF THE VIRGIN AT GELATI MONASTERY

გეორგიანული

პროექტის მიზანი. გეოლოგიური, გეოტექნიკური და გეოქიმიური მონიტორინგის მიზნით ჩატარებული კვლევის და პირველი რიგის სამონიტორინგო სამუშაოების დაგეგმვა. გეოლოგიური, გეოტექნიკური და გეოქიმიური მონიტორინგის მიზნით ჩატარებული კვლევის და პირველი რიგის სამონიტორინგო სამუშაოების დაგეგმვა.

THE AIM OF THE PROJECT: Carry out a study of the physical condition of the narthex, Southern and Northern annexes of the Church of the Virgin at Gelati: identification of the mural damage, its underlying causes, and determination of conservation needs. The damage to the murals of the annexes of the Church resulting from environmental and microbiological conditions during this project an urgent priority.

გეოლოგიური მონიტორინგის სამუშაოები.

ACTIVITIES COMPLETED

I. საარქივო მასალების შესწავლა. ნაგებობასა და მონუმენტებზე გეოლოგიური და გეოტექნიკური მონიტორინგის მიზნით ჩატარებული კვლევის და პირველი რიგის სამონიტორინგო სამუშაოების დაგეგმვა.

I. ARCHIVED DOCUMENTATION: Documentation on the previous conservation and restoration work on the structure & murals of the Church are all absent from the archives. The study is based on verbal information of the specialists, on data from the scientific literature, and on the photos (1953, 1976-77, 1979-80) kept in the archive of the Monument Protection Department of Georgia. Part of the schemes and sketches (implemented in 1955, 1981, 1990) are kept in the same archive and in archive of G. Chubinashvili Institute of Georgian Art History.

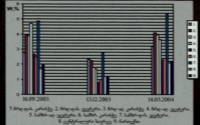
II. გარემოს გეოლოგიური შესწავლა. სასოფლისკომპლექსის გეოლოგიური და გეოტექნიკური მონიტორინგის მიზნით ჩატარებული კვლევის და პირველი რიგის სამონიტორინგო სამუშაოების დაგეგმვა.

II. GEOLOGICAL EVALUATION. The Monastery complex is built on a slope, which is made up of the Cretaceous limestone (CaCO3) and marl. The direction of the dip is northwestern. The monastery itself lies on the limestone tract. The dampness of the Northern and Southern Annexes of the church is caused by the influence of the surface water. The water comes down from the roof, washes the walls and seeps into the foundation. The non-planar relief results bad drainage of the rainwater to the west and its collecting on the nearby territory of the church. The soil around the Church is saturated. The water infiltrates intensively into the foundation because of damaged socle and pavement.

III. ტენიანობის კვლევა. ტემპერატურის, ტენიანობის და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების მონიტორინგის მიზნით ჩატარებული კვლევის და პირველი რიგის სამონიტორინგო სამუშაოების დაგეგმვა.

III. HYDROLOGICAL STUDY. The temperature and the relative humidity were measured by termopsychometer in the interior and exterior of the church. The measurements showed high relative humidity in the Northern annex and the Southwestern Chapel of the church. The temperature in the plaster (measured by a DENSEL protimeter) is above the mark W=2.5%. The main source of dampness is the air.

IV. არქიტექტურის აღმოსაფხვრელის შესწავლა. მონუმენტის არქიტექტურის და მონუმენტის მონიტორინგის მიზნით ჩატარებული კვლევის და პირველი რიგის სამონიტორინგო სამუშაოების დაგეგმვა.

IV. STUDY OF THE ARCHITECTURAL STRUCTURE. Though the general condition of the structure of the Church of the Virgin is satisfactory, damage to the various tin roofs, wooden beams of the annexes, and window frames of the church was revealed. The precipitation comes down, damaging the walls from outside and penetrates into the interior. The breakup of the facing on the facades is visible as well. The lime mortar is washed out from the joints of the facing. The amortized pavement cannot ensure proper drainage of water from the building. The cement mortar used during the restorations negatively affects the building.

V. ახსენიანის მხატვრობის კონსერვაციის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა. II. შესარჩევანი ტექნიკები:

ნაძირების და სახსრების აღმოჩენის შემდეგ, მნიშვნელოვანია, ჩაატარდეს შესარჩევანი სამუშაოები, რათა უზრუნველყოს მხატვრობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა. ამ მიზნით, შესარჩევანი სამუშაოები უნდა შედგებოდეს შემდეგგან: ჩრდილო-აღმოსავლეთი ეგვიპტის, ჩრდილო-აღმოსავლეთი და ჩრდილო-დასავლეთი ახსენიანის მხატვრობა, ჩრდილო-დასავლეთი და სახსრების აღმოჩენის შემდეგ მხატვრობის შესარჩევანი სამუშაოები უნდა შედგებოდეს შემდეგგან: ჩრდილო-აღმოსავლეთი ახსენიანის მხატვრობა, ჩრდილო-დასავლეთი ახსენიანის მხატვრობა, ჩრდილო-აღმოსავლეთი და ჩრდილო-დასავლეთი ახსენიანის მხატვრობა.

VI. დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა: დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა უნდა შედგებოდეს შემდეგგან: დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

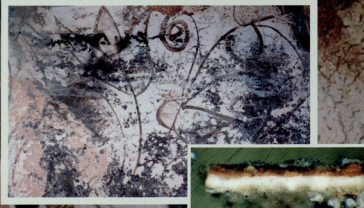
VII. დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა: დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა უნდა შედგებოდეს შემდეგგან: დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

VIII. დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა: დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა უნდა შედგებოდეს შემდეგგან: დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

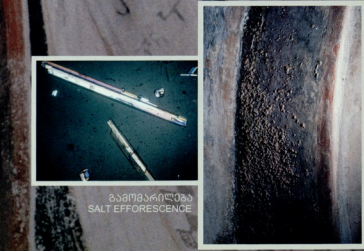
IX. დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა: დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა უნდა შედგებოდეს შემდეგგან: დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, დაზარალების აღმოჩენის უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

გველის ჩაქვივისგან გამრეცხველი ლაქები
STAINS CAUSED BY THE LEAKED WATER

მიკრობიოლოგიური დაზარალება (ძივნი სპორი)
MICROBIOLOGICAL DAMAGE (MOULD, FUNGUS)

გამრეცხველიდან
SALT EFFLORESCENCE

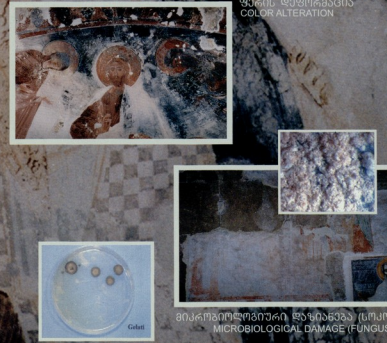

ფერის აგვიცხვნი
COLOR FLAKING

ბატიანის ფაქალი
DETACHMENT OF THE PLASTER

ფერის დაზარალება
COLOR ALTERATION

მიკრობიოლოგიური დაზარალება (ძივნი სპორი)
MICROBIOLOGICAL DAMAGE (FUNGUS)

X. STUDY OF THE CONDITION OF THE PAINTING. A. The technique of the murals. The painting of Narthex, Southeastern Chapel, and the first layers of Southeastern and Northwestern Chapels are executed in mixed technique. The painting of the Northwestern Chapel, the Northeastern and Northwestern Porches, as well as the second layer of the murals of Northwestern & Southwestern Chapel is executed in secco (painting on dry plaster). The main part of the Southern Porch is executed in fresco (painting on wet plaster) technique, which is rare in Georgia. The total area of the interior walls or to Narthex, Southern & Northern Annexes is 1348.14 square meters. The painting remained only on 1078.00 square meters. **B. Damage.** The damage to the painting is mainly flecking, powdering, cracking and detaching from walls on the part of the plaster; fading and powdering of the painted layer, deformation of pigments, and salt crystallization. Biological damage is "pink coloration", fungus, mould and moss. The gypsum borders used as the strengthening medium during the previous restorations have a negative effect on the murals.

VI. LABORATORY STUDY OF PAINTINGS-CHEMICAL AND BIOLOGICAL ANALYSES. The chemical study of the painting was carried out using four methods: Observation and analysis by stereomicroscope; Analyses of polished cross sections; Analyses by plane polarized lights; Micro chemical analyses. The biological research of the painting: Microstratigraphic analyses and micro chemical tests; FR/IR (infrared photospectrometer); Cultural microbiological analyses (Following NORMAL 9/88).

THE RESULTS OF THE ANALYSES: 1. The salt analyses. Crystal salts were detected on every mural. They mainly belong to the group of soluble salts. On the murals of the Northern annex there are more sulfates and lower quantities of carbonates, nitrates and chlorides. The largest quantities of carbonates were found on the murals of the Southeastern and Southwestern Chapels and Narthex. Sulfates were also found along with the carbonates here. **2. Color deformation.** The darkened pigment on the murals of the Northeastern Chapels and Narthex is due to red lead. The water loss to the composition of yellow ochre in the paintings of the Southeast Chapel caused its transformation into the red. Deformation of ochre is result of fire. **3. The Plaster.** Everywhere the main component of the plaster is lime with sand intersections. In the plaster of the Southeastern Chapel and the Southern Porch gypsum and plant fibres are also used. **Microbiological Analyses.** The following microorganisms are present on the surface of the paintings: moss (algae - The Northwestern Chapel and Northeastern Porch), mold (Northwestern Chapel), and cladsporium fungi (Narthex and Northwestern Porch).

VII. ԳՐԱՊԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՓՈՒԿՈՒՄԱՆ ԲԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ:

Յուրաքանչյուր ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի ներառումը հարկադրաբար օգտագործելով: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը:

VII. DOCUMENTATION AND PHOTO FIXATION OF THE PAINTINGS:

In the course of the project was created : graphic documentation indicating the existing damages of the building; the graphic schemes of the murals of the Southwestern chapel and South Porch. This project makes use of previous graphic schemes (authors: T. Virsaladz, A. Gogljidze, V. Giorgadze). The restoration plans indicate the types, areas and breadth of all existing mural damage. 400 colored photos were taken. The ultraviolet photography is provided as well.

VIII. ԱՊՐԱՆՈՒՄ:

Յուրաքանչյուր ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի ներառումը հարկադրաբար օգտագործելով: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը:

VIII. RESULTS. The causes of the damage to the body of the church and murals in the annexes are the inappropriate environmental conditions and the plenitude of microbiological agents. The dampness of the air and the high level of humidity in the walls damage the building and the murals. The high humidity caused the various damage to the plaster and murals, including the microbiological ones.

IX. ԿԱՐՏՈՒՄ ԵՎ ՆԱԽՆԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ՆՏՐԱԿԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ ԵՎ ՊԵՐՏՐԱԿԱՆ ԿՐԻՏԵՐԻՆԵՐԻ ՆՏՐԱԿԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ:

1) ՆՐԱԿԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ:
 Վերականգնողական աշխատանքների ընթացքում պետք է օգտագործել ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի ներառումը: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը:

IX. RECOMMENDATIONS AND PLANS FOR CONSERVATION ACTIVITIES

- A. First stage emergency works. Rehabilitation of the architectural structure:**
- Replacement of the damaged pavement with the new drainage trenching pavement.
 - Solving the problem of water drainage from the church grounds above.
 - Replacement of the wooden beams and tin roofs.
 - Replacement of the frames of the windows with new wooden ones.
 - Filling the weathered places of the socle (foundation).
 - Filling the weathered joints of the cornices.
 - Filling the weathered joints of the facing with lime. Injecting the walls with lime, if necessary.
 - Replacement the cement mortar with lime mortar.
 - Relaying of the limestone floor of the Southwestern Chapel on the lime mortar.
 - Rehabilitation of the damaged wall in Southwestern Chapel.
 - Relaying of the detached facing of the Northwestern apse on the lime mortar.
 - Addressing the ventilation issue. Improve control of humidity and temperature.
- B. Second stage emergency works. Conservation of the murals:**
- Treatment of the murals with appropriate biocides (1118 sq. meters)
 - Strengthening of the plaster (107 sq. meters)
 - Replacement of the gypsum borders with lime mortar (415 sq. meters)
 - Cleaning the painted layer of salts (395 sq. meters), dirt and soot (1348 sq. m.)
 - Strengthening of painted layer (746 sq. m.)
 - Creation of photo-documentation reflecting the working process.

2) ԳՐԱՊԻԿԱԿԱՆ ԵՎ ՓՈՒԿՈՒՄԱՆ ԲԱՆԱԿՆԵՐՈՒՄ:

Յուրաքանչյուր ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի ներառումը հարկադրաբար օգտագործելով: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը:

C. RECOMMENDATION:

The emergency works should be implemented on the murals of the Southwestern Chapel, Southern Porch, Southeastern Chapel and Narthex. The preventive activities should be carried out on the northern annexes. The conservation materials should be chosen with an eye to the nature of the damage and the results of laboratory research.

Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը: Նախագիծը պետք է ընդգրկի ճարտարապետական և գրաֆիկական ծրագրերի միջնորդումը:

The Gelati Monastery and Academy is one of the most important religious and cultural landmarks in Georgia. It was founded by King David the Builder in 1106. During the medieval period the monastery served as an important religious and cultural-educational center of Georgia and the burial place of the Georgian Kings. King David the Builder is buried at the southern entrance of the Monastery. The Monastery itself is located on the mountain plain on the outskirts of the village with the same name, approximately 12 km from Kutaisi, in western Georgia.

The construction of the Gelati Monastery took place during a period of political and economic development in Georgia, when a centralized and strong feudal monarchy was established.

The Gelati Monastery consists of several buildings from different periods.

The cross-domed construction with three apses projecting on the east of the main Church of the Nativity of the Virgin began in the 12th century. The narthex (room leading to the nave), the southern annex with the portal, and the east and west chapels were added later in the same century. The northern annex with two chapels and two portals were built during the 13th century. The paintings inside the Church of the Virgin consist of multi-layered murals dating from the 12th to the 19th centuries. Of the original 12th century murals, only the famous mosaic of the apse—the Virgin with child Christ juxtaposed with the archangels—remains. The other frescoes of the central hall of the church belong to the later 15, 16 and 17th century periods. Some of the paintings were restored in the 19th century.

12th century murals in the narthex: Consists of the "Ascension of the Cross", the Seven Ecumenical Councils, the "Miracle of St. Euphemia". The remains of 14th and 17th century frescoes are preserved as well.

13th century murals in the Southeastern Chapel: Consists of the "Deisis", "Hospitality of Abraham", the figures of apostles, prophets, bishops, saint martyrs and the royal portraits. Some fragments of 12th century painting also survive in the chapel.

14th century murals in the southern portal: Consist of "The Last Judgment", the portrait of King Bagrat V standing before the Virgin, Saints Warriors. The figures of saints martyrs date from the 18th-19th centuries.

15th-16th century murals in the Southwestern Chapel: Consist of scenes of "the Deisis", "the Crucifixion", "the Descent from the Cross", "the Descent into the Hell", the figures of apostles, bishops, martyrs and the portraits of donors. There are also historic portraits dating from the 18th century.

Murals from the second half of the 16th century in the Northeastern portal: Consist of scene from the life of John the Baptist and the figures of various saints and martyrs. The scene of the coronation of the King belongs to 15th-16th centuries.

17th century murals in the Northeastern chapel: Consist of "The Deisis", the Great Feast scenes, the figures of the bishops, prophets and portraits of various donors.

The program of the murals of the Northwestern Chapel (the II half of 17th) includes Christ with angels, "The Holy Trinity", the Great Feast scenes and the two scenes from the life cycle of the Virgin, the figures of the bishops, prophets, and saints, as well as the donor portrait. The remains of the 13th c. frescoes are also visible on the south wall.

Only the "the Deisis" and the fragments of two figures are survived from the murals of the **Northwestern portal** (16th-17th cc.).

The frescoes of the Church of the Virgin reflect the creative life of the Gelati monastery during the 12th c. through the 18th centuries. Each layer of the painting, together with its iconographic and stylistic features, with its abundance of historic portraits and inscriptions, provides valuable material for the study of medieval Georgian art as well as for the culture of the entire Orthodox medieval world. The murals of the Church of the Virgin at Gelati Monastery offer a unique glimpse of nearly the whole history as well as the important stages of the development of Georgian church painting.

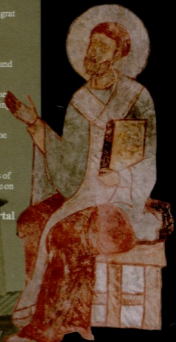
Research on the Gelati monastery and its mosaics (art in which pictures are made by inlaying small bits of colored stone, glass, and tile into mortar) and frescoes is ongoing.

Gelati monastery is included in the list of World Heritage Sites of UNESCO.

2006 marks the 900th anniversary of Gelati Monastery.

დავით ნაზარის ფრესკა. XIII საუკუნე
David Narini. Fresco. 13th c. Detail

მღვდელმთავარი ფრესკა. XIII საუკუნე
The Bishop. Fresco. 12th c. Detail

შოვეტი განმორევიდა საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები მიმდინარე პროექტის "გადავიხსენოთ ქართველი კულტურის მემკვიდრეობა" ფარგლებში. შოვეტიანში შოვეტიანევი ნიშნავლებას ნაშრომადგენს კონსერვაციისა და რესტავრაციის სფეროში ასპექტურ კვლევებს შორის. მუხომბოლოდოვით დახარხარებისა და მათი გამომწვევი მიზეზების კონსერვაციის რეკონსტრუქციის კვლევა. იგი საერთაშორისო შოვეტიანე მუხომბოლოდოვით ნიშნავლებას საკონსერვაციო და სარესტავრაციო მუხომბოლოდოვით მუხომბოლოდოვით ამ განხილთი რეკონსტრუქციის კონსერვაციის ფარგლებში განმორევიდა რეკონსტრუქციის კვლევების, ტიპოლოგიებისა და მატერიალური კონსერვაციის მუხომბოლოდოვით.

მანა დვალისვილი შოვეტიანე კონსერვაციის ხელოვნების დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

გურამ ჩეიშვილი შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

ნანა კუპრაშვილი შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

ტიგვი გაბაია შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

დარეჯან მგებრიშვილი შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

ნიკოლოზ ბანტაძე შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

კეტი მიქელაძე შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

მანა კიკნაძე შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

ფარგლებში მუხომბოლოდოვით - 6 კონსერვაციისა და რესტავრაციის მუხომბოლოდოვით კონსერვაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

შოვეტიანე რესტავრაციის დონები საქართველოს ხელოვნებისა და კულტურის დონები

PX 429/2

n 19/343

The project was implemented under the GACC ongoing program - "Save Georgian Cultural Heritage". The priorities of the program are carrying out the studies of microbiological damages, the causes and influence of environmental conditions on said damage, and determination of the treatment methods. Following the international restoration practice these studies are indispensable initial phase for provision of the full conservation and restoration of the monuments. In connection with these goals and with assistance of international restorer GACC have executed the studies on the Kintostsi, Timotesubani and Marula Churches.

ACKNOWLEDGMENTS:

Maka Dvalishvili Project Director
Art Historian, Georgian Arts & Culture Center (Foundation)

Guram Cheishvili Painter-restorer
The National Academy of Fine Arts, Head of Department of Restoration

Nana Kuprashvili Researcher of the Marula Church
National Academy of Fine Arts, "Betania" for Scientific Research of Paintings

Tengiz Gabunia Architect-restorer
Center for Architecture, Art and Restoration under Georgian Patriarchy

Darejan Mgebrishvili Engineer-geologist
Center for Restoration of Architectural Heritage

Nikolos Bantsadze Biomaterials
Institute of Colloid Systems, Academy of Sciences of Georgia

Keti Mikeladze Report
Art History Center, Institute of the History of Georgian Art, Academy of Sciences of Georgia

Anna Shanshiashvili Project assistant
Art Historian, Georgian Arts & Culture Center (Foundation)

Tamuna Kiknadze Technical Assistant
Georgian Arts & Culture Center (Foundation)

Photography by N. Kuprashvili, G. Choidvili, T. Gabunia, D. Mgebrishvili
Laboratory analysis: E. Pivaloni Center "Betania" for Scientific Research of Paintings,
"Artlab S.r.l.", Roma, Italy.

Archive documentation: Amiran Gogidze painter-restorer,
Cultural Heritage Protection Department of Georgia

U.S. Embassy in Georgia

Rowena Cross-Najafi
Public Affairs Officer of the U.S. Embassy in Georgia

Wendy Kennedy
Assistant Public Affairs Officer of the U.S. Embassy in Georgia

Magda Magradze
Cultural Affairs Assistant of the U.S. Embassy in Georgia

Sincere gratitude to **Patriarchy of Georgia**
His Excellency Mr. **Richard Miles**, Ambassador of the U.S. to Georgia

U.S. Department of State Ambassador's Fund for Cultural Preservation
Maria B. Koussoupas, Executive Director, Cultural Property, Office of Policy

and Evaluation and
Morag Kersel, Program Coordinator

Department of Monuments Protection of Georgia and local community